

När det oväntade händer

Seniornet 2026-10-05

Agenda

- Varför är krisberedskap viktig?
- Vem gör vad?
- Två system
- Hemberedskap
- Vad kan vi göra tillsammans?
- Frågor?

Vad ska förbereda oss för?

Extremväder

Tekniska störningar

Antagonistiska hot

Störningar i leveranskedjor

Kriminella

m.m.

Foto: Jonas von Hofsten

Hotbild

Stort strömavbrott i Oxelösund: "I princip hela kommunen strömlös"

UPPDATERAD IDAG 19:30 PUBLICERAD IDAG 19:03

Under söndagskvällen har Oxelösund drabbats av ett omfattande strömavbrott. Enligt Oxelö Energis vd rör det sig om cirka 12 000 drabbade.

– I princip hela kommunen är strömlös, säger Lars Larenius, vd för Oxelö Energi.

Vid 18-tiden började rapporter strömma in om ett omfattande strömavbrott i Oxelösund.

Vittne: "Det är fullkomligt kaos"

UPPDATERAD 14 JULI 2017 PUBLICERAD 7 APRIL 2017

Vittnen berättar om chockade, skadade och döda människor efter det misstänkta terrordådet i centrala Stockholm. Det rådde kaos på platsen.

– Det var fruktansvärt. Massor av blod på gatan, säger ett vittne.

svt NYHETER

Stor vattenläcka har tömt vattentorn i Piteå: "Folk kan bli utan vatten i två dygn"

UPPDATERAD 4 JANUARI 2023 PUBLICERAD 3 JANUARI 2023

2026-10-07

Presentationens titel

svt NYHETER

Efter hackerattacken i Vellinge: Journaler spårlöst borta

UPPDATERAD 12 FEBRUARI 2024 PUBLICERAD 12 FEBRUARI 2024

Patientjournaler på äldreboenden och inom socialtjänsten i Vellinge kommun har försvunnit från kommunens system sedan hackerattacken mot it-leverantören Tietoevry. Många patientuppgifter kommer inte att gå att återställa alls.

Så bidrog LVU-kampanjen till höjd terrorhotnivå: "Anklagelser om systematisk barnhandel"

UPPDATERAD 11 NOVEMBER 2024 PUBLICERAD 11 NOVEMBER 2024

SVERIGE

Brand i Akalla ledde till omfattande strömavbrott

Publicerad 2002-05-30

Bild 5

Det säkerhetspolitiska läget har förändrats drastiskt efter Berlinmurens fall 1989. Den uppdelning i två politiska och militära block kring varsin kärnvapenrustad supermakt, som präglat Europa under mer än fyra decennier, har upphört.

Därmed har faran för ett storkrig i Europa med kärnvapenanvändning som yttersta konsekvens minskat drastiskt. [...]

Ett väpnat anfall mot Sverige ter sig inte sannolikt annat än i samband med ett stormaktskrig. Denna bedömning bildar alltjämt en utgångspunkt för Sveriges försvarsplanering

Ett väpnat angrepp mot Sverige eller våra allierade kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige eller våra allierade. Det finns en bred och alltmer komplex hotbild mot Sverige och svenska intressen samt ökade risker för svensk säkerhet.

Hoten omfattar bl.a. otillbörlig informationspåverkan, cyberangrepp, illegal underrättelseinhämtning, terrorism och sabotage, hot mot samhällsviktig verksamhet och utnyttjande av ekonomiska beroenden.

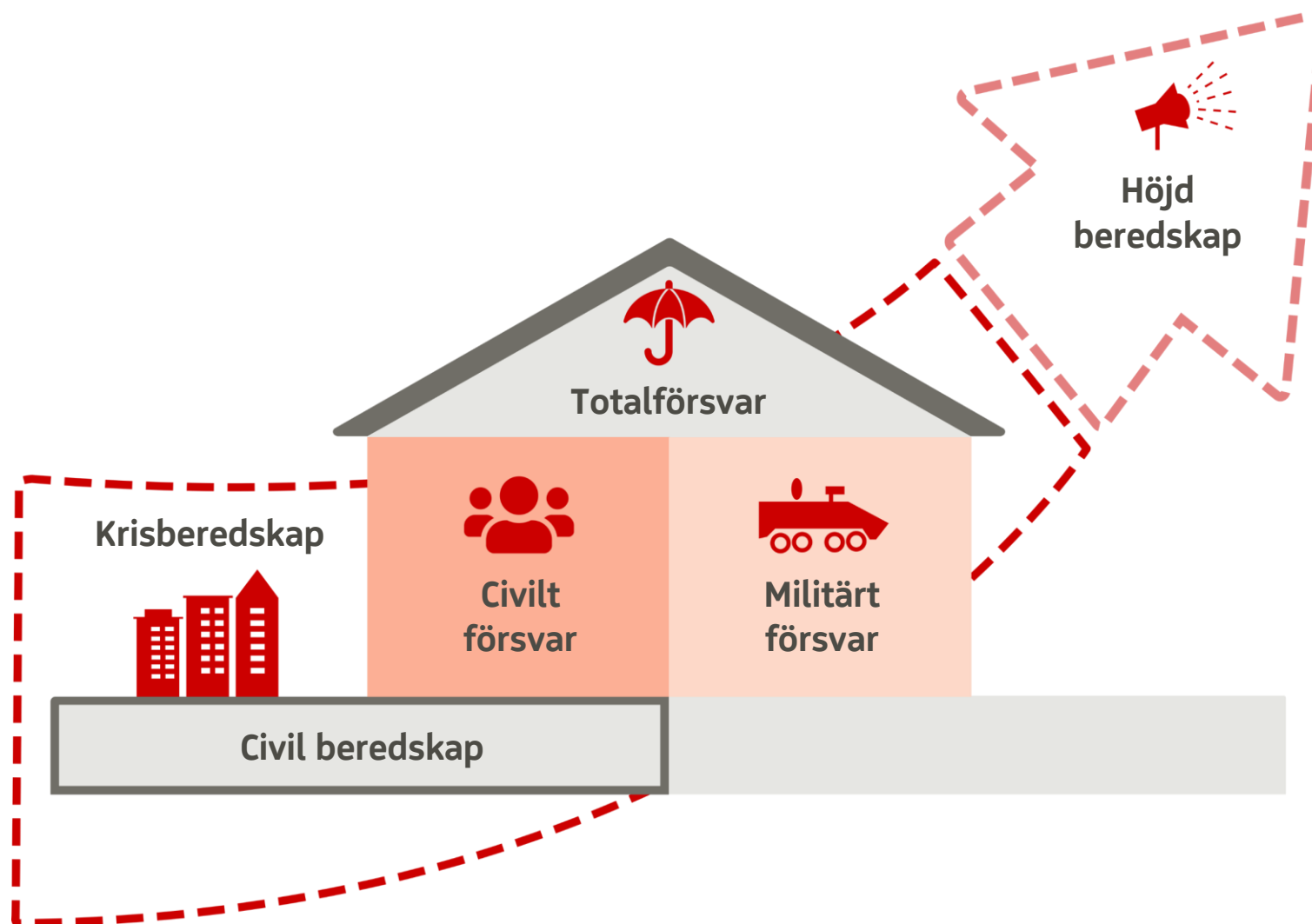
REAR

CLOSE

DEEP

	Diplomatiska medel	Politiska medel	Ekonomiska medel	Psykologiska medel	Information	Subversiva metoder	Militära medel
Krig			Vapen med masseffekt			Massförstörelsevapen	Storskalig invasion
	Krigsförklaring					Krigföring genom ombud	Begränsat angrepp
		Iscensätta terrorhandlingar				Hybridkrigföring	
Gråzon	Avbrutna kontakter	Angrepp på samhällskritisk infrastruktur				Iscensätta kriminalitet och social oro	Intervention
	Ultimatum och hot	Omstörtande verksamhet	Överta tillgångar	Överta informationsinfrastruktur	Överta informations-tillgångar		Blockad
	Oheliga allianser	Stöd till ytterlighets-rörelser	Störa ekonomisk infrastruktur	Maktdemonstrationer	Hot om militärt våld	Cyberangrepp	Specialoperationer
				Hot och påtryckningar mot enskilda beslutsfattare		Sabotage	
		Sanktioner		Hot om användning av olika maktmedel			Maktprojektion
	Påverkan via tredje part	Handelskrig		Kompromettering av beslutsunderlagsdata		Infiltration	Gräns-kränkningar
	Restriktioner	Inflytande över strategisk infrastruktur		Informationsintrång			
				Påverkansoperationer			
	Persona non grata	Marknadspåverkan		Desinformation och informationsoperationer		Illegal underrättelse-inhämtning	Responstester
	Antagonistisk retorik	Politisk infiltration	Assistans	Cyberaktivism	Kartläggning av nyckelpersoner		Militära omdispositioner
Fred	Förändrad diplomatisk representation	Etablera beroendeförhållande	Handelshinder	Propaganda			
	Allianser	Bistånd		Ryktesspridning			Övningar
	Partnerskap	Strategiska affärer		Etablera alternativa fakta			
				Vinklad nyhetsförmedling		Legal underrättelseinhämtning	

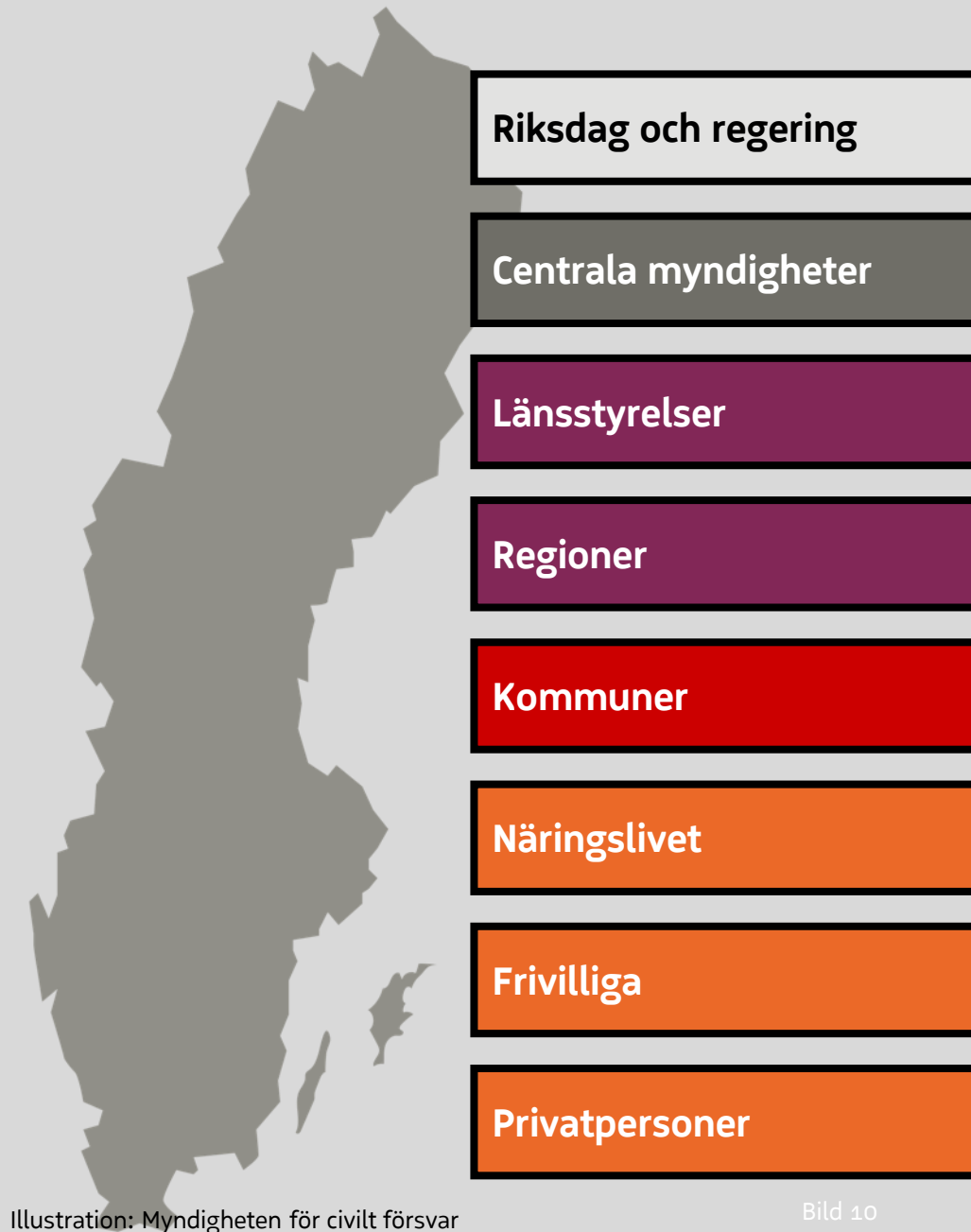
Krisberedskap, civilt försvar och militärt försvar

Vem gör vad?

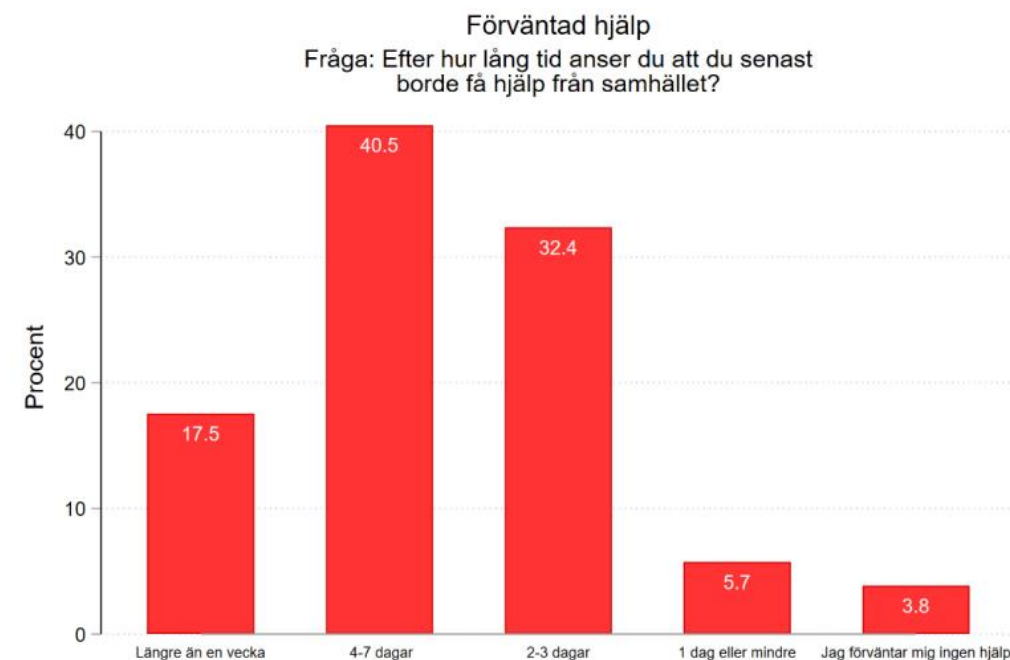
Ansvarsprincipen

Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en krissituation. Det betyder att det är den vanliga sjukvården som har hand om vården även vid en kris, att kommunerna sköter skola och äldreomsorg och så vidare.

Hemberedskap

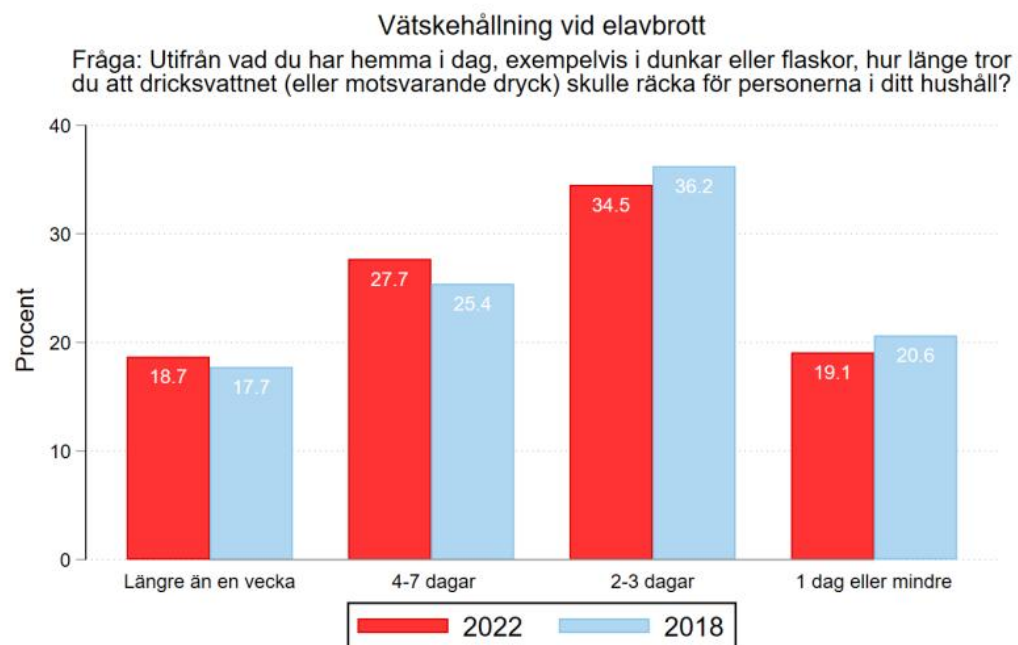
”Regeringen anser att enskilda individer som inte har ett omedelbart hjälpbehov vid en allvarlig händelse och som har förutsättningar och resurser att klara sig själva bör kunna ta ansvar för den egna försörjningen under en veckas tid och i solidaritet och samarbete med andra bistå varandra i den utsträckning det är möjligt.” – Totalförsvaret 2021-2025 Prop. 2020/21:30 (s.134)

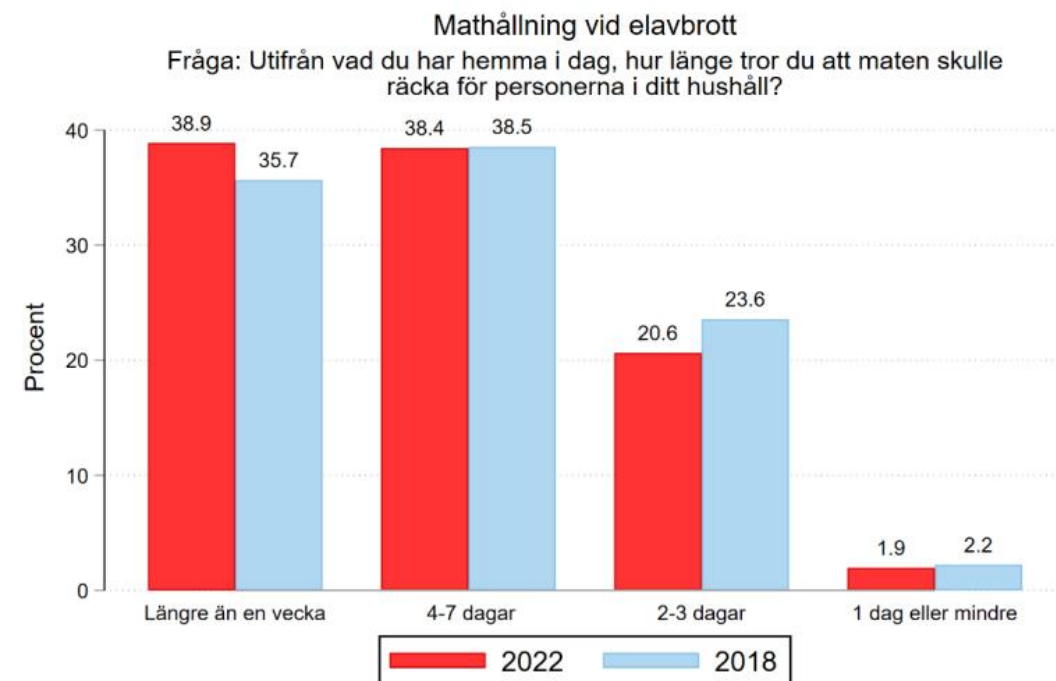
Figur 12: Förväntad hjälp.

Källa: FOI-R-5450--SE

Hemberedskap forts.

Figur 7: Vätskehållning vid elavbrott.

Figur 8: Mathållning vid elavbrott.

Källa: FOI-R-5450--SE

Hemberedskap

Kommunikation

Vatten

Pengar

Mat

Medicin

Sociala nätverk

Med mera

Hemberedskap forts.

- Anpassa din förberedelse efter dina egna förhållanden
- Tänk på djuren
- Lär känna dina grannar
- Börja förbereda dig - Någonting är bättre än ingenting
- Öva!

Skyddsrum

- 416 aktiva skyddsrum på Lidingö
- Ca 40 620 skyddsrumspatser
- MSB ansvarar för var och hur många skyddsrum som ska finnas
- Fastighetsägaren ansvarar för funktion och underhåll

Skyddsrum forts.

→ Vad ska finnas i ett skyddsrum?

- Vatten (i kärl)
- Ventilation
- Toalettmöjligheter (torrdass)
- Värme
- Belysning

→ Vad "ska" man ta med sig till skyddsrum?

- Fick- eller pannlampa
- Vatten
- Mat
- Hygienartiklar
- Toalettpapper
- Mediciner
- Varma kläder
- Värdehandlingar (id-kort, kontanter, betalkort)
- Mobiltelefon + laddare eller powerbank
- (Kortlek, spel, leksaker till barn etc)

Tack för mig

Jonas von Hofsten
sakerhet@lidingo.se